

Wind om mijn kop

Naar de Noordkaap en terug

Jos Lammers

'Ik was gewaarschuwd. Het is gekkenwerk om in krap twee weken op de motorfiets naar de Noordkaap en terug te rijden, zei iedereen aan wie ik mijn plannen vertelde. En dat was het ook. Maar nergens kwam in mijn gevoel het moment waarop ik anders had kunnen kiezen. Ik moest verder. Een kleine achtduizend kilometer lang. Want als je maar lang genoeg rijdt, blijven je problemen vanzelf ergens op een parkeerplaats achter.'

In 'Wind om mijn kop' vertelt Jos Lammers het verhaal van een dwaze tocht op en neer naar de Noordkaap, met een hoofd vol gedachtes na een echtscheiding.

Colofon

Tekst en omslagfoto: Jos Lammers.

Overnemen van fragmenten, in welke vorm dan ook, alleen na toestemming.

Wind om mijn kop is eerder verschenen in de bundel Mooie motorverhalen.

© Copyright van deze uitgave Jos Lammers, Delft 2022.

Druk en distributie Singel Uitgeverijen – Brave New Books.

Ook verkrijgbaar als e-boek.

ISBN 9789464653373

1. Zaterdag 11 juli

02.00 uur

Ik kijk op de grote ronde stationsklok aan de muur van mijn slaapkamer. Twee uur 's nachts. Sinds een uur of elf probeer ik nog wat te slapen voor ik op de motor stap. Maar het wil niet erg lukken. De afgelopen uren zijn gevuld met beelden van een in fjorden tuimelende motorfiets. En van mezelf, gespriet door een rotspunt, bengelend boven een fantastisch uitzicht. Uit het vizier van mijn helm druppelt bloed in het groenblauwe water daarbeneden.

En kleiner leed. Nat geworden bagage, ontbrekende stukjes tent, olie druppelend uit het motorblok, een in stukken gesprongen achterband. En ik dolend door een land zonder mensen. Laat staan een wegwacht.

En het echte leed. Zij, die mij vanachter de spinnenraggen in mijn hoofd die maar niet willen verdwijnen, toeroept dat er met mij niet van het leven te genieten valt. 'Je bent niet iemand om van te houden.' Zwetend draai ik me vast in het dekbed.

Ik kijk weer op de klok. Vier minuten over twee. Misschien kan ik maar beter gewoon gaan rijden. Bij de wastafel gooi ik wat koud water in mijn gezicht. De veerboot die ik voor zondagmiddag in Noord-Denemarken heb geboekt is zo'n duizend kilometer ver en het stuk door Duitsland wil ik eigenlijk het liefst zo snel mogelijk achter de rug hebben. Ik kijk nog

even naar mijn bed, als een soort afscheid. Dan trek ik het dekbed recht en kleed me aan.

Mirjam en Michiel, mijn dochter en jongste zoon, zijn met haar en die ander mee op vakantie. Achterop de motor. Behalve een telefoontje op de eerste avond na hun vertrek heb ik niets meer gehoord. Ontvelde kinderbenen en afgerukte armen hebben sindsdien hun trouwe opwachting in mijn dromen gemaakt. Al tientallen malen heb ik in gedachten gerepeteerd hoe ik ergens in Scandinavië via mijn mobiele telefoon de ANWB inschakel om een vliegticket voor me te regelen naar de plaats des onheils.

Ik kijk beneden in de hal of het jack van mijn oudste zoon Arnoud al aan de kapstok hangt, maar hij is nog aan het stappen met zijn vrienden. Voor hem is vakantie een omgedraaid dagschema. De komende veertien dagen is hij voor het eerst van zijn leven helemaal alleen. Ik laat een briefje voor hem achter. Tot over twee weken. Zorg goed voor jezelf. Kus van Jos. Op papier kan dat.

02.30 uur

Mijn tanktas, met alles wat ik onderweg nodig heb, zit al voor op de motor. Achter op het zadel heb ik met een spin en een extra spanband de Ortlieb-weekendtas vastgebonden met de tent, het slaapmatje en het klapstoeltje. De twee tassen die in de zijkoffers gaan, prop ik met enige moeite op hun plaats. Links de kleding, rechts de keuken, het eten en mijn slaapzak.

De kofferdeksels hebben geduw en getrek nodig. Met spanbanden snoer ik ze zo goed mogelijk op hun plaats. Alles past precies, alleen in de tanktas is hier en daar een plekje over voor eten en drinken.

Tijdens het pakken van de afgelopen dagen viel er steeds meer af. Als bij een gedichtje maken: wat niet past, doet niet meer mee. Zonder bord valt prima te eten en waarom zoveel schone kleren als ik alleen maar ga om te rijden. Een kleine achtduizend kilometer naar de Noordkaap en terug. Heen langs de fjordenkust van Noorwegen, daarna via Finland, Zweden en Denemarken weer terug. Dat tweede deel wil in mijn hoofd nog niet zoveel vaste vorm krijgen. Net zo min als het leven hierna. Eerst maar eens zien dat ik het haal. Iedereen zegt dat het gekkenwerk is, zo'n afstand over tweebaans wegen in krap veertien dagen. Misschien is dat ook precies de bedoeling. Mijn hoofd door een wasstraat, in de hoop dat de spinnenraggen verdwijnen. Niks geen meditatieve inzichten bij een setje steeksleutels, glimmend in de avondzon. Gewoon rijden. Wegdraaiend asfalt, verbrande benzine en het gebulder van de wind om mijn helm.

Ik trek mijn motorpak aan. Daaronder zit een lange thermo-onderbroek, een T-shirt en een trui. Dat moet genoeg zijn. Een tweede wollen trui zit in de kledingtas, voor als het in het noorden echt koud blijkt te zijn. Voor winterhandschoenen is geen plek meer, in plaats daarvan zit in de tanktas een paar binnenhandschoenen die onder de zomerhandschoenen passen. De helmmuts heb ik op het laatste moment ook

thuisgelaten. Het is tenslotte zomer. Ik duw de motor naar buiten en doe mijn oordoppen in. 'Kilometerstand 64.963', schrijf ik in mijn notitieboekje dat bovenin de tanktas klaarligt voor een verslag aan mezelf. Buiten is het donker, koud en doodstil. Ik sluit de garage af, zeg mijn huis gedag en start de motor.

10.41 uur

Ruim vijfhonderd kilometer verder rijd ik, na een wuivend gebaar van de Deense douane, net over de Duits-Deense grensovergang een parkeerplaats op. Sinds ongeveer half drie vannacht heb ik vrijwel onafgebroken door de gietende regen gereden. Mijn 'systeem' blijkt ellendeproof. Alles zit nog keurig op de motor en is, voor zover ik het kan bekijken, droog gebleven. Alleen bij mijn manchetten en rond de kraag van mijn jas komt water naar binnen. De binnenkant van mijn handschoenen is daardoor nat geworden. In een bleek Scandinavisch zonnetje leg ik ze binnenstebuiten op het zadel om ze wat te laten drogen.

Een paar Deense kinderen komen nieuwsgierig kijken naar de verkleumde meneer met zijn motor. Ik bied ze twee Verkaderepen aan die ik van het laatste Nederlandse kleingeld heb gekocht bij een benzinstation in Nieuweschans, net voor de grens met Duitsland. Daarna volgde een stuk waar ik liever met een grote sprong overheen had gewild. Diepe plassen in uitgesleten asfalt, donkere wolken zover ik kon kijken en onafzienbare rijen auto's die uitsluitend op de weg

leken om mij in ondoordringbare watergordijnen te hullen. Even voorbij Bremen ben ik gestopt om te ontbijten, op een plek waar stad en snelweg een onontwarbare kluwen vormen. Het eetcafé lag in de bocht van een oprit. Ik deed ergens iets verkeerd bij al dat asfalt en voor ik er erg in had stond ik met de motor onder een lichtreclame die 'Frühstück' knipperde. Vooruit dan maar. Binnen waren bijna alle tafeltjes bezet. Breed uitzittende mannen, te blonde vrouwen en kinderen die me aankeken alsof ze, zodra ze de kans kregen, de banden van de motor leeg zouden laten lopen. Het rook er naar sigaretten en frituurvet. Het ontbijt was braadworst en spiegelei. Dit was Duitsland.

Maar het is nu even na half elf en ik ben in Scandinavië. Hier wordt alles beter. Vanaf nu zijn de mensen vriendelijk, de wegen rustig en is het weer mooi. De Verkaderepen smelten dan in de tanktas en dus wil ik er vanaf. De Deense kinderen kijken me eerst even verbaasd aan. Dan trekt het iets grotere zusje haar kleine broertje resoluut aan een tegenstribbelend armpje mee. Uit de gevarenzone. Ik maak een gebaar van 'dan niet' en gooi de chocola in een prullenmand, wat broer en zus opnieuw in tweestrijd brengt. Het risico wint. Een vreemde man die zo raar met chocola omgaat, kan niet te vertrouwen zijn.

Zo rond Utrecht had ik het vannacht eigenlijk al wel zo'n beetje gehad. Pijn in mijn linkerarm, stijve schouders en één standvastige, heldere gedachte: ik wil helemaal niet weg. Ik wil gewoon thuis blijven. Lekker twee weken uitrusten en een

beetje in de tuin rommelen.

Maar ik ken de donkere wolken in mijn hoofd. Doorrijden is het beste.

De handschoenen zijn nog steeds nat aan de binnenkant. Het kost enig gewurm om ze aan te krijgen. Wanneer ik de parkeerplaats afrijd, komen de Deense kinderen vanachter de benen van hun ouders te voorschijn.

17.05 uur

Het is eind van de middag en ik ben gearriveerd in Hanstholm, in het noordwestelijke puntje van Jutland in Denemarken. Van hier vaart morgen om 15.30 uur de boot naar Bergen, Noorwegen. Van tevoren heb ik zo opgezien tegen het stuk door Duitsland en wat daar allemaal aan vertragingen konden optreden, dat ik bijna een dag te vroeg de kade oprijd waar de ferries afmeren.

Hanstholm is een haven - en verder niets. Wat verloren huizen in een stijf-Duitse stijl van stucwerk en aluminium. En een restaurant annex 'zeemanshotel'. De stoelen hebben er metalen poten en de koffie komt in koppen waar soep zich op zijn plek zou voelen. Tegenover het restaurant is de kade waar de veerboten naar Noorwegen, Zweden en IJsland afmeren, met een grote parkeerplaats voor de passagiers. Tussen witte lijnen op het asfalt zie ik voor de eerstvolgende boot nogal wat terreinwagens en professioneel opgetuigde off

road-motorfietsen klaar staan om ingescheept te worden naar het noorden. Mijn BMW K100 RS die voor het restaurant geparkeerd staat, steekt er schril bij af. Niks geen aluminium survival kits, reservetanks met benzine en extra banden waar ik andere motoren mee uitgerust zie.

Mijn vooroordeel over Scandinavië heb ik trouwens bij moeten stellen: nog geen half uur na de grens begon het weer te regenen en door heel Jutland heb ik bijna overal in een file gereden. 'Vandaag gaat Denemarken op vakantie', legde een vriendelijke Deense meneer uit die in een snackbar onderweg aan het tafeltje naast me zat te lunchen. 'Maar de meesten gaan richting Frankrijk en Italië', stelde hij gerust.

Onbegrijpelijk als je al zo'n eind op streek bent naar waar ik het liefst wil zijn. Maar wel beter voor mij. Zelfs uitzendingen op de Nederlandse televisie of artikelen over Noorwegen en Zweden in tijdschriften had ik het afgelopen half jaar wel uit willen gummen. Het zou te veel mensen op een idee kunnen brengen.

Ik wil rust aan mijn hoofd.

Inmiddels heb ik ruim veertien uur vrijwel onafgebroken op de motor gezeten. Niet alleen bij de manchetten en de kraag is alles nu nat geworden, ook de binnenkant van mijn helm voelt als een verzadigde spons. Wanneer ik mijn wenkbrauwen frons loopt het koude regenwater in straaltjes door mijn ogen. Mijn benen en armen voelen zo trillerig, dat ik niet zeker weet of ik de motor wel weer overeind kan krijgen nu hij eenmaal op